

UCHWAŁA Nr XXXIV/.../2022
RADY POWIATU W WĄBRZEŹNIE

z dnia 28 września 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Psychologiczno-Terapeutycznego dla Osób Stosujących
Przemoc w Rodzinie w Powiecie Wąbrzeskim na lata 2022-2025**

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526) oraz art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Powiatowy Program Psychologiczno-Terapeutyczny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie w Powiecie Wąbrzeskim na lata 2022-2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

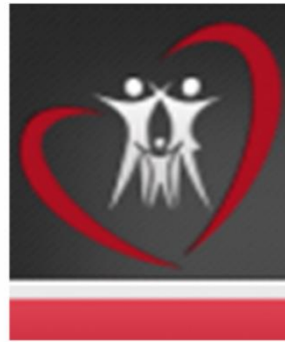
UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zobowiązuje powiaty do opracowania i realizacji programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 2 i jest zgodny z Krajowym Programem Przeciwdziałaniem Przemocy w Rodzinie na rok 2022 przyjętym Uchwałą nr 183 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. Obszaru 3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie, Kierunku działań 3.4. Realizowanie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających do zmiany wzorców zachowań.

Proponowany Powiatowy Program Psychologiczno-Terapeutyczny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie w Powiecie Wąbrzeskim na lata 2022-2025 został skonsultowany z realizatorami programu określonymi w niniejszym programie i zaakceptowany zgodnie z podjętą Uchwałą Nr 156/295/2022 przez Zarządu Powiatu z dnia 8 września 2022 w sprawie przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami Powiatu Wąbrzeskiego.

Wobec powyższego zasadne jest podjęcie przez Radę Powiatu w Wąbrzeźnie niniejszej Uchwały.

*Załącznik
do Uchwały Nr XXXIV/.../2022
Rady Powiatu w Wąbrzeźnie
z dnia 28 września 2022 r.*

**POWIATOWY PROGRAM
PSYCHOLOGICZNO-TERAPEUTYCZNY
DLA OSÓB
STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE
W POWIECIE WĄBRZESKIM
NA LATA 2022-2025**

Opracowanie:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wąbrzeźnie

Wąbrzeźno, wrzesień 2022 r.

Spis treści

I. Wstęp.....	4
II. Przemoc - słownik pojęć	4
III. Podstawa prawna.....	7
IV. Założenia ogólne programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc.....	8
V. Realizacja programu na terenie Powiatu Wąbrzeskiego	8
VI. Odbiorcy programu	9
VII. Cele programu.....	10
VIII. Realizacja programu.....	11
IX. Realizatorzy programu	12
X. Finansowanie programu	12
XI. Wskaźniki osiągnięcia celu	13
XII. Monitoring i ewaluacja	13
XIII. Wnioski końcowe	13

I. Wstęp

Przemoc jest negatywnym zjawiskiem społecznym, które działa destrukcyjnie na podstawową komórkę społeczną jaką jest rodzina. Przemoc w rodzinie jest trudnym problemem badawczym, ponieważ często osoby doświadczające przemocy ukrywają ją.

Czynności podejmowane przez specjalistów z zakresu przeciwdziałania przemocy powinny dotyczyć zarówno osób doświadczających przemocy, jak i osób stosujących przemoc w rodzinie.

Działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie powinny opierać się na kompleksowej pomocy, to znaczy skierowanej zarówno do osoby doświadczającej przemocy, jak i osoby stosującej przemoc, w celu zmiany wzorców zachowań. Program psychologiczno-terapeutyczny winien stanowić integralną część systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

II. Przemoc - słownik pojęć

Definicja przemocy określona w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218, ze zm.) w art. 2 pkt 2: „Ilekc w ustawie jest mowa o przemocy w rodzinie – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się

umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób (...), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Można wyróżnić 4 podstawowe kryteria rozpoznawania zjawiska przemocy domowej:

- 1) nierównowaga sił – dysproporcja siły, gdzie jedna osoba jest silniejsza od pozostałych członków rodziny i świadomie wykorzystuje swoją przewagę;
- 2) naruszanie godności i praw – osoba stosująca przemoc narusza godność innych osób, wykazując zachowania takie jak poniżanie, wyśmiewanie, ośmieszanie;
- 3) intencjonalność – działania osoby stosującej przemoc są celowe, cel najczęściej stanowi zdobycie kontroli nad innymi, czy też wymuszenie posłuszeństwa;
- 4) powodowanie cierpienia i szkód – stosowana przemoc powoduje szkody psychiczne i fizyczne.

2. Zespół Interdyscyplinarny - to grupa ludzi, specjalistów z różnych dziedzin, zajmująca się rozwiązaniem konkretnego problemu przy wykorzystaniu zasobów będących w dyspozycji każdego z członków takiego Zespołu. Jego funkcjonowanie określone jest w drodze porozumień zawartych między gminą, a podmiotami świadczącymi pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie.

W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

- 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- 2) gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 3) policji;
- 4) oświaty;
- 5) ochrony zdrowia;
- 6) organizacji pozarządowych;

7) służby kuratorskiej.

W skład zespołu interdyscyplinarnego mogą wchodzić prokuratorzy i przedstawiciele innych podmiotów, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Na pierwszym posiedzeniu zespołu wybierany jest, spośród jego członków, przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego.

3. Grupa robocza - zespół interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze, których celem i zadaniem jest rozwiązywanie problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. W skład grup roboczych wchodzi przedstawiciele:

- 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- 2) gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 3) policji;
- 4) oświaty;
- 5) ochrony zdrowia.

W skład grup roboczych mogą wchodzić także kuratorzy sądowi oraz przedstawiciele innych podmiotów, będący specjalistami w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych. Zadaniem grup roboczych są w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;
- 2) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy;
- 3) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

4. Niebieska Karta - jest dokumentem wypełnianym przez uprawnione do tego służby, czyli policję, komisję rozwiązywania problemów alkoholowych, oświatę, służbę zdrowia, pomoc społeczną, w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. „Niebieska Karta” służy dokumentowaniu faktów związanych z przemocą w danej rodzinie, ocenie zagrożenia dalszą przemocą.

III. Podstawa prawna

Program psychologiczno-terapeutyczny określają następujące akty prawne:

1) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. z 2011 r., Nr 50, poz. 259);

2) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022, ustanowiony Uchwałą nr 183 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 (Monitor Polski, Dziennik Urzędowy RP z dnia 31 grudnia 2021 r, poz. 1204);

3) Wojewódzki program przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2021–2026, przyjęty Uchwałą Nr 1/39/21 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 stycznia 2021 r.;

4) Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wąbrzeskim na lata 2022-2026, przyjęty Uchwałą Nr XXX/179/2022 Rady Powiatu z dnia 31 marca 2022 r.

Program wpisuje się w założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Wąbrzeskim na lata 2021–2030.

Program został opracowany na podstawie wytycznych, zaleceń do tworzenia programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie Województwa Kujawsko-Pomorskiego na rok 2022 i przedstawia ogólne założenia realizacji Programu Psychologiczno-Terapeutycznego „Ku Mocy”, który stanowi załącznik nr 1 do niniejszego dokumentu. Zgodnie z podpisaną w dniu 15 lipca umową licencyjną pomiędzy Województwem Kujawsko-Pomorskim, a Powiatem Wąbrzeskim, Powiat Wąbrzeski otrzymał nieodpłatnie licencję do Programu Psychologiczno-Terapeutycznego „Ku Mocy”. Program ten jest narzędziem służącym do przeprowadzenia Programu Psychologiczno-Terapeutycznego dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie w Powiecie Wąbrzeskim na lata 2022-2023.

IV. Założenia ogólne programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc

1. Podstawowym założeniem realizacji programu dla osób stosujących przemoc w rodzinie powinna być zmiana wzorców zachowań osób stosujących przemoc.
2. Należy stosować wysokie standardy etyczne oparte na aktualnej wiedzy i badaniach w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także utrzymywać kontakt między programami dla sprawców, a programami i placówkami zajmującymi się pomocą dla osób doświadczających przemocy. Istotne jest stworzenie systemu współpracy, w szczególności osób należących do zespołów interdyscyplinarnych, grup roboczych, ale również innych osób i instytucji, działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Program powinien przyczynić się do zmian w postawach i zachowaniach u osób stosujących przemoc.
4. Zajęcia dla sprawców przemocy powinny odbywać się w innych miejscach niż programy realizowane dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
5. Zasadniczą część programu stanowią:
  - 1) rozpoznawanie i zmiana systemu przekonań i postaw osobistych – program powinien tworzyć okazję obserwowania, refleksji dotyczących osobistego systemu przekonań, postaw oraz nastawień, które wzmacniają stosowanie przez nich przemocy. Właściwe jest promowanie wartości i postaw, które stanowią konstruktywną alternatywę do przemocowych wartości i postaw.
  - 2) oddziaływania edukacyjne, mają na celu dostarczenie informacji o dynamice, etiologii i procesie powstania wzorców zachowań z użyciem przemocy;
  - 3) zmiany behawioralno-poznawcze – możliwość zmiany dotychczasowego sposobu myślenia oraz zachowań w relacji z osobami bliskimi, przy uwzględnieniu takich wartości jak: szacunek i życzliwość wobec osób bliskich.

V. Realizacja programu na terenie Powiatu Wąbrzeskiego

Powiat Wąbrzeski położony jest w Województwie Kujawsko-Pomorskim, w jego skład wchodzi 5 gmin. Łączna liczba mieszkańców Powiatu Wąbrzeskiego wynosi 34 194 (stan na dzień 31.12.2019 r. Dane BDL-GUS).

Na terenie gmin funkcjonują Ośrodki Pomocy Społecznej, Zespoły Interdyscyplinarne. W gminach działają punkty konsultacyjno-informacyjne, m.in. dla rodzin doświadczających przemocy, sprawców przemocy. Mieszkańcy gminy Płużnica doświadczający przemocy mogą korzystać z Mieszkania Chronionego. Rodziny doświadczające przemocy otacza wsparciem również Wąbrzeskie Centrum Profilaktyki Terapii i Integracji Społecznej. W strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wąbrzeźnie funkcjonuje Ośrodek Interwencji Kryzysowej, w ramach, którego mieszkańcy Powiatu Wąbrzeskiego korzystają z poradnictwa psychologicznego.

W pierwszym kwartale 2022 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wąbrzeźnie zwróciło się z zapytaniem do Ośrodków Pomocy Społecznej i Zespołów Interdyscyplinarnych z terenu Powiatu Wąbrzeskiego, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie, a także Wąbrzeskiego Centrum Profilaktyki Terapii i Integracji Społecznej czy ww. instytucje obejmują wsparciem osoby stosujące przemoc, które mogłyby zostać skierowane do udziału w Programie Psychologiczno-Terapeutycznym. Część Ośrodków Pomocy Społecznej oraz Zespołów Interdyscyplinarnych, a także Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej wskazało, iż pracują ze sprawcami przemocy, którzy mogą wziąć udział w Programie Psychologiczno-Terapeutycznym.

VI. Odbiorcy programu

Odbiorcami programu są osoby dorosłe stosujące przemoc w rodzinie, które zgłaszają się do programu dobrowolnie lub są kierowane przez podmioty lub instytucje np. Ośrodki Pomocy Społecznej, Zespoły Interdyscyplinarne, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Kuratorów Sądowych, wymagające pomocy w zmianie zachowań zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie.

W programie mogą uczestniczyć osoby, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie lub inną formę terapii, np. uzależnień, psychologiczną itp.

W programie nie mogą uczestniczyć:

- a) osoby uzależnione od alkoholu lub innych środków zmieniających świadomość, które nie przeszły podstawowego programu terapii i nie utrzymują abstynencji;
- b) osoby chore psychicznie;
- c) osoby, które nie są sprawcami przemocy w rodzinie.

Dla każdego uczestnika programu zostanie sporządzone na piśmie wstępne rozpoznanie diagnostyczne, obejmujące następujące zagadnienia: okoliczności skierowania do programu, aktualna sytuacja rodzinna i zawodowa.

Uczestnikiem programu uznana zostanie osoba, która pozytywnie przejdzie działania kwalifikacyjne, podpisze kontrakt oraz rozpocznie spotkania programowe.

VII. Cele programu

Cel główny:

1. Zmiana wzorców zachowań sprawców przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe:

1. Kształtowanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych w relacji z dzieckiem bez użycia przemocy.
2. Zdobycie wiedzy i umiejętności rozpoznawania mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie.
3. Nabycie umiejętności komunikacji oraz reagowania bez przemocy w sytuacjach stresujących, konfliktowych.
4. Uznania przez osobę stosującą przemoc swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy w rodzinie.
5. Uzyskanie informacji o możliwości podejmowania działań terapeutycznych, pomocowych, prawnych, psychologicznych itp.

Rezultaty:

1. Uświadomienie przez sprawcę czym jest przemoc.
2. Wzrost świadomości własnych zachowań przemocowych wobec członków rodziny.
3. Nabycie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez użycia przemocy.
4. Nabycie umiejętności wyrażania emocji w sposób akceptowalny przez innych członków rodziny.

Ważne jest ukierunkowanie sprawcy na rozpoznanie przyczyn i skutków jego zachowań, pomoc w dokonaniu zmiany postaw osób stosujących przemoc, która zmniejszy ryzyko dalszego stosowania przemocy oraz zwiększy ich zdolność do samokontroli agresywnych zachowań i do konstruktywnego współżycia w rodzinie.

VIII. Realizacja programu

Czas trwania programu zależy od przyjętych form zajęć, które mogą być prowadzone zarówno w formie indywidualnej, jak również grupowej, jednak winien być nie krótszy niż 25 godzin zajęć na jednego sprawcę przemocy. W programie przewidziane są 2 sesje indywidualne i 13 sesji, które mogą być prowadzone grupowo lub indywidualnie. W przypadku 10 sesji przewidywany czas trwania wynosi 2 godziny na sesję, 5 sesji, przewidywany czas trwania to 1 godzina (łącznie 25 godzin). W przypadku zajęć grupowych grupa winna składać się minimum z 5 osób.

W warunkach otwartych spotkania winny się odbywać nie rzadziej niż raz na 2 tygodnie.

Dokumentacja uczestnika projektu składa się z następujących elementów:

- 1) kontraktu indywidualnego, jest to dokument sporządzony po przeprowadzeniu diagnozy wstępnej, w którym uczestnik akceptuje i podpisuje zasady udziału w programie;
- 2) zgody uczestnika na:
  - a) udział w programie;
  - b) przetwarzanie danych osobowych – pod kątem wymiany informacji między instytucjami zajmującymi się pomaganiem rodzinie uczestnika programu;
  - c) kontakt osób prowadzących program z rodziną osób doznających przemocy w rodzinie uczestnika przede wszystkim w celu monitoringu funkcjonowania uczestnika w relacjach rodzinnych w trakcie trwania programu oraz po zakończeniu uczestnictwa w programie – do 3 lat po zakończeniu zajęć.

Osoby prowadzące programy psychologiczno-terapeutyczne powinny posiadać udokumentowane, adekwatne do rodzaju prowadzonych oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych, przygotowanie zawodowe, którego oceny dokonuje jednostka szczebla powiatowego, biorąc przy tym pod uwagę założenia przyjętego programu oraz charakter podejmowanych przez te osoby czynności, a także:

- a) posiadać wykształcenie wyższe magisterskie w zakresie psychologii;
- b) lub tytuł specjalisty z zakresu przeciwdziałania przemocy;
- c) lub tytuł certyfikowanego psychoterapeuty (certyfikaty honorowanie przez NFZ);
- d) lub posiadać uprawnienia trenera do prowadzenia programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie i doświadczenie w zakresie prowadzenia minimum 2 edycji programu korekcyjno-edukacyjnego.

Trenerzy muszą posiadać kwalifikacje określone w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. z 2011 r., Nr 50, poz. 259).

Realizator programu przed planowanym rozpoczęciem zajęć upowszechni informację o rozpoczęciu edycji programu, poprzez wysłanie stosownych informacji do odpowiednich instytucji. Rekrutacja uczestników do programu będzie się odbywała we współpracy z Sądem Rejonowym, Prokuraturą Rejonową, Kuratorską Służbą Sądową, a także innymi instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym ośrodkami pomocy społecznej, zespołami interdyscyplinarnymi i grupami roboczymi.

IX. Realizatorzy programu

Koordynatorem Powiatowego Programu Psychologiczno-Terapeutycznego dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie w Powiecie Wąbrzeskim na lata 2022-2025 jest Powiat Wąbrzeski, w imieniu którego działa Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wąbrzeźnie. Centrum podejmuje współpracę z innymi podmiotami realizującymi zadania z przeciwdziałania przemocy w rodzinie m.in. takimi jak:

- 1) Wojewódzki Koordynator Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- 2) ośrodki pomocy społecznej;
- 3) zespoły interdyscyplinarne;
- 4) Komenda Powiatowa Policji;
- 5) Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Wąbrzeźnie;
- 6) Sąd Rejonowy w Wąbrzeźnie.

X. Finansowanie programu

Środki finansowe na realizację Programu Psychologiczno-Terapeutycznego dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie pochodzą z dotacji celowej i mogą być wydatkowane na:

- a) wynagrodzenia specjalistów prowadzących program;

- b) wynajem pomieszczeń na potrzeby prowadzenia programu;
- c) zakup materiałów niezbędnych do realizacji programu, w tym biurowych np. papier, tonery.

Realizacja programu następuje od dnia przekazania dotacji do dnia 15 grudnia danego roku. Dokumentacja z realizacji programu winna znajdować się w siedzibie miasta/powiatu (MOPR. PCPR).

XI. Wskaźniki osiągnięcia celu

1. Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach psychologiczno-terapeutycznych:

- a) liczba podmiotów realizujących programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
- b) liczba osób, które przystąpiły do Programu Psychologiczno-Terapeutycznego dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie;
- c) liczba osób, które ukończyły Program Psychologiczno-Terapeutyczny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie.

2. Badanie skuteczności programów psychologiczno-terapeutycznych:

- a) liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programu psychologiczno-terapeutycznego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie.

XII. Monitoring i ewaluacja

Osoby uczestniczące w programie zgodnie z zapisem pkt 3.4.2. Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022, powinny być objęte po jego ukończeniu badaniem skuteczności (jak wskazano powyżej). Wskaźnikiem skuteczności jest liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programu psychologiczno-terapeutycznego powróciły do zachowań, polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie.

XIII. Wnioski końcowe

Realizacja Programu Psychologiczno-Terapeutycznego dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie poszerzy możliwości pomocy osobom uwikłanym w sytuacje przemocy

w rodzinie. Kompleksowe udzielenie pomocy zarówno ofiarom, jak i sprawcom przemocy, oceniane jest jako bardziej efektywne i w większym stopniu może przyczynić się do zmiany wzorców zachowań i zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie.

***Monitoring Powiatowego Programu Psychologiczno-terapeutycznego dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie
w Powiecie Wąbrzeskim na lata 2022–2025***

Podstawa prawna: Uchwała Nr ..... Rady Powiatu w Wąbrzeźnie z dnia .... 2022 r. w sprawie uchwalenia Powiatowego Programu Psychologiczno-Terapeutycznego dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie w Powiecie Wąbrzeskim na lata 2022-2025

Cel główny: Zmiana wzorców zachowań sprawców przemocy w rodzinie.

Odbiorcy programu: Odbiorcami programu są osoby dorosłe stosujące przemoc w rodzinie, które zgłaszają się do programu dobrowolnie lub są kierowane przez podmioty lub instytucje.

Cel szczegółowy	Zadania	Realizator zadania	Główne efekty, rezultaty	Poniesione środki finansowe oraz źródła finansowania	Przyczyny odchyleń	Propozycje działań naprawczych

